

Checklist samenwerkingsafspraken GGD en Microbiologisch Laboratorium

Versie: Februari 2025

Inhoud

Toelichting.....	1
Melden en signaleren.....	1
Diagnostiek.....	2
Consulentschap en surveillance	3
Communicatie en bereikbaarheid.....	4
Opleiding en bijscholing	5
Overleg, kennisdeling en wetenschap.....	5
Looptijd en verlenging afspraken.....	6
Afspraken	7

Toelichting

De publieke gezondheid is gebaat bij een goed functionerende infectieziektebestrijding. Daarvoor is samenwerking en focus op gemeenschappelijke belangen tussen GGD en Medisch Microbiologisch Laboratorium essentieel. In 2005 is daarvoor een modelconvenant opgesteld welke vervolgens in de meeste regio's is geïmplementeerd. De diverse wijzigingen m.b.t. wetgeving, organisatie van de zorg en financiering van openbare gezondheidszorg diagnostiek maken dat het oorspronkelijke convenant niet meer passend is.

De huidige situatie vraagt om afspraken tussen laboratorium en GGD die aansluiten bij de regionale situatie. De mate en inhoud van samenwerking kan hierbij variëren op basis van lokale behoeften, het aantal laboratoria in de regio en bestaande diagnostiek-aanbestedingscontracten. Goede regionale infectieziektebestrijding kent echter wel een aantal randvoorwaarden zoals open onderlinge communicatie, tijdige signalering en een sluitend surveillancenetwerk. Deze checklist heeft als doel het samenwerkingsgesprek tussen GGD en laboratorium te ondersteunen. Daarbij zijn basisafspraken gemarkeerd met een • en aanvullende afspraken met een o.

Per onderdeel van de samenwerking kunnen daarover gemaakte specifieke afspraken aan het einde van deze checklist worden toegevoegd, waarna de afspraken door beide partijen kan worden ondertekend.

Deze checklist is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de artsen M+G arts infectieziektebestrijding van de regionale ondersteuning (RAC) en de consultants openbare medische microbiologie (COM) van het RIVM.

Melden en signaleren

- Het hoofd van het laboratorium [meldt conform artikel 25](#) van de wet publieke gezondheid. De GGD en het laboratorium maken afspraken over de wijze/route(s) van melding.
- De GGD en het laboratorium informeren elkaar wanneer er een uitbraak is binnen een ziekenhuis of gerelateerde/gecontracteerde zorginstelling die voldoet aan de meldingsplicht conform [artikel 26 van de wet publieke gezondheid](#). Zij maken afspraken over hun rol in de uitbraakbestrijding.

- Het laboratorium informeert de GGD jaarlijks over de in het laboratorium verwerkte hoog risico-pathogenen en stemt af wanneer en hoe calamiteiten rondom deze pathogenen gemeld worden. Met hoog risico-pathogenen wordt hier de kweek van niveau BSL3/4 micro-organismen bedoeld.

Diagnostiek

Grote laboratorium-orders/taken, zoals de SOA-diagnostiek, dienen op basis van de [Aanbestedingwet 2012](#) door de GGD aanbesteed te worden. Dat geldt ook voor pandemische diagnostiek, waarbij de LFI betrokken is. Omdat zorg zo mogelijk dichtbij geleverd wordt en de GGD regionaal georganiseerd is, verdient ook regionaal uitgevoerde diagnostiek de voorkeur. Over de aanbesteding van SOA diagnostiek is een kwaliteitskader opgesteld door NVMM, VMML, NVIB en de WASS (V1.0, augustus 2023). Overige/algemene infectieziektebestrijdingsdiagnostiek is normaliter (en bij voorkeur) vrij van aanbesteding. Op basis van de lokale aanbestedingscontracten en afspraken met het laboratorium kunnen de volgende GGD-afdelingen diagnostiek laten verrichten bij het laboratorium:

- Algemene infectieziektebestrijding
 - Technische hygiënezorg
 - Seksuele gezondheid
 - Tuberculosebestrijding
 - Reizigerszorg
 - Forensische geneeskunde
 - Anders:
- Naast bovenstaande afspraken kan, conform artikel 25 van de wet publieke gezondheid, op verzoek van de GGD nader onderzoek worden verricht naar diverse ziekteverwekkers.
- De GGD en het laboratorium maken afspraken over hoe de logistiek van aanvragen en materiaal verloopt:
 - (eigen)labformulier:
 - Afdelingscodes
 - OGZ-registratie
 - Uitbraaknummers
 - Vervoer van samples
 - Instructies m.b.t. afname

- Instructies m.b.t. verpakking en vervoer
- Selectie en inzet van geschikte koerier
 - Geplande bulk-samples
 - Cito-bepalingen
 - Vervoer naar een ander laboratorium indien bepaalde diagnostiek intern niet voorhanden is
 - Inzet binnen en buiten kantooruren
- Locatie(s) inleverloket en openingstijden
- Beschikbaarheid diagnostiek
 - Tijdens kantooruren
 - Weekend- en feestdagen
- Terugkoppeling uitslag via
 - Lab-koppeling
 - (zorg)mail
 - Telefonisch
 - Anders...

Consulentschap en surveillance

- Het laboratorium/de arts-microbioloog fungeert als vraagbaak (diagnostiek, profylaxe en behandeling) bij:
 - Diagnostiek uitgevoerd in opdracht van de GGD;
 - Een (verdenking) op een meldingsplichtige ziekte of een ongewoon aantal zieken bij een aan het laboratorium gerelateerde/gecontracteerde zorginstelling;
 - Overige microbiologische diagnostiek niet vallend onder bovenstaande punten.
- Het laboratorium/de arts-microbioloog draagt bij aan de regionale infectieziektebestrijding middels:
 - Het (vroegtijdig) signaleren van ongewone clusters en verheffingen van infectieziekten waaronder maar niet beperkt tot TBC, HIV, lues en gonorroe en het signaleren van clusters en opvallende (lokale) trends in AMR.
 - Ondersteuning bij bron- en contactonderzoek:
 - in gerelateerde/gecontracteerde zorginstellingen
 - algemene samenleving

- Ondersteuning bij outbreak-management
- Input voor regionale surveillance:
 - Aanleveren en delen van resultaten of onderzoeksdata
 - Deelname aan regionaal surveillance overleg
- De GGD informeert het laboratorium over regionale en landelijke ontwikkelingen m.b.t. verheffingen of opkomende infectieziektetrends.

Communicatie en bereikbaarheid

De GGD en het laboratorium maken afspraken over de directe bereikbaarheid van:

- De arts infectieziektebestrijding bij de GGD:
 - Binnen kantooruren telnr:
 - Buiten kantooruren telnr:
 - Anders:
- De arts-microbioloog/het laboratorium:
 - Binnen kantooruren telnr:
 - Buiten kantooruren telnr:
 - Anders:
- De GGD en het laboratorium treden bij uitbraken of incidenten zoveel als mogelijk gezamenlijk naar buiten wat betreft de inhoudelijke, publieke informatievoorziening. Voor de rolverdeling is de professionele verantwoordelijkheid van elk der partijen leidend.
- De GGD en het laboratorium maken afspraken over het delen van nieuwsbrieven en andere (periodieke) nieuwsvoorziening aan zorgverleners binnen de regio.
- De GGD informeert het laboratorium over:
 - Voor het laboratorium relevante wijzigingen in de wet publieke gezondheid;
 - Nieuwe en gewijzigde protocollen van de Landelijke Coördinatiestructuur Infectieziektebestrijding;
 - Voor het laboratorium relevante wijzigingen wat betreft de landelijke organisatie van de infectiebestrijding en pandemische paraatheid.
- Het laboratorium informeert de GGD over:

- Voor de GGD relevante wijzigingen in de (materialen voor of methode van) diagnostiek of (interpretatie of terugkoppeling van) resultaten/uitslagen;
- Duur van diagnostiek en wijzigingen daarin;
- Tarieven van diagnostiek en wijzigingen daarin.

Opleiding en bijscholing

- Aanbod scholing laboratorium:
 - Opleidingsstage van 9 weken voor 1^e fase AIOS infectieziektebestrijding.
 - Korte stage voor nieuwe artsen IZB IO, IZB verpleegkundigen en GGD deskundigen infectiepreventie.
- Aanbod scholing GGD:
 - Opleidingsstages voor AIOS medisch-microbiologie, artsen-microbioloog en deskundigen infectiepreventie.

Bij het aanbieden van een of meerdere scholingsmogelijkheden is het relevant om het volgende vast te leggen:

- de duur van de stage;
- het aantal plaatsen per jaar;
- aantal gelijktijdige stages;
- doel, inhoud en evt. stageplan;
- begeleiding.

Overleg, kennisdeling en wetenschap

Een (periodiek) logistiek overleg tussen vertegenwoordigers van GGD en laboratorium kan behulpzaam zijn om logistieke zaken af te stemmen of om terugkoppeling te geven van uitgevoerde diagnostiek. Het kan nuttig zijn om specifiek voor logistiek contactpersonen aan te wijzen.

- De GGD en het laboratorium maken afspraken over contacten op logistiek gebied.
- Inhoudelijke evaluatie jaarcijfers uitgevoerde OGZ diagnostiek, incl. tbc.

Een periodiek professioneel (regionaal) overleg tussen artsen en verpleegkundigen IZB van GGD-en en artsen-microbioloog van laboratoria in de regio kan behulpzaam zijn om elkaar op de hoogte te houden van (regionale) ontwikkelingen en eventuele problemen in de samenwerking. In zo'n overleg kan ook terugkoppeling worden gegeven van een uitbraak of bijzondere bevinding:

- De GGD en het laboratorium maken afspraken over de vorm en frequentie van periodiek professioneel overleg.

Het uitvoeren en delen van wetenschappelijk onderzoek naar infectieziekten en preventieve maatregelen zijn essentieel voor het bevorderen van de volksgezondheid. De GGD en het laboratorium onderschrijven dit belang en maken afspraken over:

- Hoe elkaar te informeren over relevante publicaties op het terrein van infectieziektebestrijding, preventie en epidemiologie.
- Het informeren over scholingen, refereeravonden en mogelijkheid tot deelname.
- De mogelijkheid tot gezamenlijk (regionaal) onderzoek in het kader van de infectieziektebestrijding en -preventie.

Looptijd en verlenging afspraken

- De GGD en het laboratorium bespreken de duur van gemaakte afspraken en frequentie van evaluatie.
- De GGD en het laboratorium komen overeen welke partij(en) bemiddelen bij een eventueel verschil van inzicht over de gemaakte afspraken.

Afspraken

Melden en signaleren

--

Diagnostiek

--

Consulentschap en surveillance

--

Communicatie en bereikbaarheid

--

Opleiding en bijscholing

--

Overleg, kennisdeling en wetenschap

--

Looptijd en verlenging afspraken

--

Getekend voor akkoord

GGD:

Laboratorium: